

SXEDIO.FG7

5.5.1947: ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΣΑΡΩΝΟΥΝ ΣΤΙΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Στα τέλη του Μαΐου του **1946** η Κύπρος οδηγείτο στις εκλογές για τη ανάδειξη του νέου Αρχιεπισκόπου Κύπρου, για πρώτη φορά από το θάνατο του Κυριλλου γ το **1933** με δυο υποψήφιους: Τον σιναίου Πορφύγιο Γ ως υποψήφιο της Δεξιάς (Εθνικόφρονος Παράταξης) και τον Μητροπολίτη Πάφου Λεόντιο, ως υποψήφιο της Αριστεράς (Παράταξη Εθνικής Συνεργασίας).

Ο Σιναίου Πορφύριος είχε αποδεχθεί με μεγάλη ικανοποίηση τη προταση των Κυπριων για να είξναι υποψηφιος.

Σε επιστολή του στις **28** Απριλιου **1947** στον ηγέτη της ΠΕΚ Κ.Π. Ρωσσίδη, που τον πληροφορούσε για τη απόφαση των Εθνικοφρών να υποστηρίξουν τη υποψηφιότητα του απαντούσε καταφατικά με τη πιο κάτω επιστολή:

"Εντιμώτατε Κύριε Κ. Ρωσσίδη.

Ελαβον ασφαλώς το από **28** του άρτι λήξαντος μηνός φιλικόν υμών γράμμα, εν ω εκτίθενται εν συντόμω το ιστορικόν της από του **1933** χηρείας του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου της φιλιτάτης υμών πατρίδος και συγχρόνως μοι ανακοινούτε τα εξής:

Α. Οτι οι μεν δύο Κύπριοι ιεράρχαι, οι Αγιοι Πάφου και Κυρηνείας, ένεκα ιστορικών και περιστατικών λόγων, ανέλαβον, εκουσίαν υποχρέωσιν όπως μη επιδιώξωσι τον Προεδρικόν τούτον θρόνον, το δε Χριστεπώνυμον πλήρωμα της ελληνορθόδοξου Εκκλησίας της Κύπρου μετά εμπειριστατωμένην έρευναν απέβλεψεν εις το πρόσωπον του υποφαινομένου.

Β. Οτι η υμετέρα εντιμότης προήδρευσε κατά την **22** Απριλιου **1947** μεγάλης συνελεύσεως εθνικοφρώνων παρατάξεων της Νήσου, ήτις διά κοινού ανακοινωθέντος προς τον Ελληνορθόδοξον Λαόν αυτής

συνιστά και ορίζει ως υποψήφιο του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου την εμὴν ταπεινότητα "με πεποίθησιν ὅτι θέλω πειθαρχήσῃ προς τὴν θέλησιν καὶ γνώμην του χριστεπωνύμου πληρώματος τῆς Νήσου καὶ θα θέσω εμαυτὸν εἰς τὴν υπηρεσίαν τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος κατὰ τοὺς δημιουργικοὺς καὶ ιστορικοὺς τούτους καιροὺς, κατὰ τοὺς οἰκονομικοὺς εθνικαί, θρησκευτικαί κοινωνικαί καὶ οικονομικαί διαταραχαί διατρέχουσι τὸν Λαὸν τῆς νήσου, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους λαούς".

Γ. Ὅτι εἰς τοὺς ἐπικοινωνήσαντας μεθ' ὑμῶν ἀνεφέρατε πρόθυμον καὶ εὐλικρινή διάθεσιν ἐκφρασθεῖσαν ποτὲ ἐκ μέρους μου εἰς εἰσῆγησιν σας περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἐν Κύπρῳ ἀξιοσημειώτου καὶ παραγωγικῆς κτημοσύνης του Σινά, καὶ ἐρωτᾶτε, εἴαν θα ἠδύνασθε καὶ τώρα νὰ κάμητε ἐγκύρως χρῆσιν τῆς ἀνεκτιμητῆς αὐτῆς κοινωνικο-οικονομικῆς προθέσεως του ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἠθέλον κληθεῖ εἰς τὸν Κυπριακὸν Αρχιεπισκοπικὸν θρόνον, καὶ

Δ. Ὅτι θα ἦτο σκόπιμος σύντομος ἐκθεσις του ἐκκλησιαστικοῦ ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προγράμματος μου.

Ἀπαντῶν σήμερον καθηκόντως τῇ Ὑμετέρα Ἐντιμότητι, οφείλω προ παντός νὰ εἶπω ὅτι κατ' ἐπανάληψιν ἐδήλωσα καὶ εἰς τοὺς ἐρωτήσαντάς με ἐνταύθα προκειμένου περὶ τῶν δύο σεπτῶν Ἱεραρχῶν τῆς νήσου, τῶν Ἀγίων Πάφου καὶ Κυρηνείας, ὅτι ἔδει ὁ ἕτερος ἐξ αὐτῶν νὰ ἐκλεγῇ ὁ Αρχιεπίσκοπος πάσης Κύπρου, διότι καὶ τέκνα αὐτῆς φιλόστοργα τυγχάνουσι καὶ πολυτίμους ψαρῆσχον τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ φιλότιμῃ Πατρίδι τῶν υπηρεσίᾳ καὶ ὅτι διὰ τῆς ἀρνήσεως τῶν νὰ δεχθῶσι τὴν πρέπουσαν αὐτοῖς ἐκλογὴν ταύτην, του νὰ ἐκλεγούν ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν Αρχιεπίσκοπος ἀποδεικνύουσιν ἄπαξ ἔτι ὅτι ὑπεράνω πάσης προσωπικῆς βλέψεως, θέτουσι τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πατρίδος.

Ἐπειτα ἐκφράζω θερμοατάτας εὐχαριστίας πᾶσι τοῖς ποιησαμένοις εὐφημον μνεῖαν του ἐμοῦ ὀνόματος, ἰδιαιτέρως δι' ὑμῖν. Ἐντιμότητε Κύριε, καθὼς καὶ πᾶσι τοῖς προτείνουσι τὴν εμὴν Ταπεινότητα, ὡς

δυναμένην να βαστάση το βάρος αξιώματος αποστολικής εκκλησίας της Κύπρου εν καιροίς μάλιστα χαλεποίς και χρόνοις δυσχειμέροις, οίοι οι παρόντες.

Οτι εκλεγόμενος τυχόν εις το αξίωμα τούτο θα πειθαρχήσω προς την γνώμην και θέλησιν του Χριστεπωνύμου πληρώματος και θα θέσω εμαυτόν εις την υπηρεσίαν της θρησκείας και της πατρίδος, θεωρώ περιττόν να διαβεβαιώσω υμάς, καθόσον φρονώ ότι οιοσδήποτε ήθελεν εκλεγθή, εάν είναι Έλληνα, οφείλει να συνταυτίση την τύχην του με την τύχην του χριστεπωνύμου πληρώματος, θεωρών τους ευγενείς και λογικούς πόθους του ποιμνίου του και ιδικούς του πόθους και διά παντός νομίμου μέσου προσπαθών και αγωνιζόμενος να πραγματοποιήση τούτοις προς όφελος και συμφέρον γενικόν τουθ' όπερ υπήρξεν αείποτε ο σκοπός πάσης εν τω βίω μου πράξεως και ενεργείας.

Όσον αφορά το ερώτημα υμών διά το Κοινωνικο-οικονομικόν ζήτημα δεδομένου ότι τούτο είναι λίαν λεπτόν και σοβαρόν συγχρόνως πρέπει να είναι τις ενήμερος της καταστάσεως διά να δώση την δέουσαν απάντησιν. Δέον να μελετηθή και εξετασθή τούτο από πάσης πλευράς και εν συνεργασία μετά της Ιεράς Συνόδου και ειδικών Λαϊκών παρόντων, ενδιαφερομένων ειλικρινώς τόσον περί της βελτιώσεως και οικονομικής ανακουφίσεως των αγροτικών πληθυσμών, όσον και περί της εκπληρώσεως της αποστολής των Ιερών Μονατηρίων, ν' αποφασισθή το προσήκον άνευ υπερβασιών και αδικιών του ενός μέρους χάριν του άλλου. Άλλως δίδων τις εκ του προχείρου απάντησιν, προκειμένου περί τόσον σπουδαίου και βασικού ζητήματος, κινδυνεύει να ομοιάση, προς ιατρόν, ο οποίος γράφει, συνταγάς φαρμάκων προς θεραπείαν ασθενούς τον οποίον ουδέποτε εξήτασεν.

Άλλά και η έκθεσις προγράμματος οιοσδήποτε εκ των προτέρων ιδιάζουσα εις τους επιδιώκοντας αξιώματα και ισοδυναμούσα προς αυτοδιαφήμισιν είναι αντίθετος προς τον χαρακτήρα μου και την αποστολήν μου ως κληρικού έχοντος ως αρχήν ν' αφήνη

να ομιλώσιν αντί των λόγων τα έργα.

Ταύτα εις απάντησιν ανακοινούντες υμίν, Εντιμε φίλε, επαναλαμβάνω την ην πολλάκις εξέφρασα ευχήν όπως ο Πανάγαθος Θεός εμπνεύση αγαθά υπέρ της αγιωτάτης Εκκλησίας της Κύπρου, αλλά και της νήσου ολοκλήρου, τοις λαχοῦσι της υψηλής τιμής να χειρίζωνται σήμερον".

Από πλευράς Αριστεράς ο Μητροπολίτης Πάφου και Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτης Λεόντιος δεχόταν μεγάλες πιέσεις να αποδεχθεί να είναι υποψήφιος και να εγκαταλείψει την άρνηση του.

Η επιμονή της Αριστεράς είχε αναγκάσει το Λεόντιο να υποβάλει τελικά παραίτηση στις 27 Απριλίου λίγες μόνο μέρες πριν από τις εκλογές ειδικών αντιπροσώπων και δήλωσε ότι θα αναχωρούσε από την Κύπρο.

Ωστόσο την παραίτηση του δεν την δέχθηκε η Ιερά Σύνοδος.

Ο Λεόντιος συνέχισε να αρνείται και κατά τις εκλογές της 5ης Μαΐου για την ανάδειξη των ειδικών αντιπροσώπων.

Όμως οι εκλογές αυτές ήταν καθοριστικές και ο κυπριακός λαός προτιμούσε "παπούτσι από τον τόπο του" σε σύγκριση με τον Αρχιεπίσκοπο Σιναίου Πορφύριο που υποστήριζε η Δεξιά, ύστερα από τη δέσμευση του Λεοντίου και του Κυρηναίας ότι δεν θα αποδέχονταν εκλογή τους στον Αρχιεπισκοπικό θρόνο.

Έτσι στις εκλογές αυτές οι Λεοντιακοί υποψήφιοι σάρωσαν κυριολεκτικά.

Η επιρροή της Αριστεράς αυτή την περίοδο ήταν πολύ μεγάλη κι έτσι από τους 1000- υποψηφίους οι 900 υποστήριζαν τον Λεόντιο.

Ο Προφύριος εξασφάλισε μόνο 100.

Η σημασία αυτής της εκλογής ήταν πολύ μεγάλη γιατί από τους εκλεγέντες ειδικούς αντιπροσώπους θα εκλέγονταν οι 66 Γενικοί Αντιπρόσωποι, οι οποίοι σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της

Κύπρου θα έκλεγαν μαζί με τους **13** Οφφικιάλους (επίσημους αξιωματούχους) της Εκκλησίας, το νέο Αρχιεπίσκοπο.

Τόση ήταν η έκταση της νίκης των Λεοντιακών όπως αποκαλούνταν οι υποστηρικτές της υποψηφιότητας του Λεοντίου ώστε και αν ακόμη όλοι οι **13** Οφφικιάλοι της εκκλησίας ψήφιζαν υπέρ του Σιναίου θα μπορούσαν και πάλι να εκλέξουν τον Αρχιεπίσκοπο της προτίμησης τους.

Από αυτή τη στιγμή είχε κριθεί ουσιαστικά και η εκλογή του νέου Αρχιεπισκόπου, αλλά μέχρι την ημέρα εκείνη πολλά μπορούσαν να συμβούν.

Και η Αριστερά με την Παράταξη Εθνικής Συνεργασίας ρίφθηκαν στην προεκλογική μάχη φοβούμενοι μήπως υπήρχε μεταστροφή στις σκέψεις των ειδικών αντιπροσώπων ή ακόμα και εξαγορά τους.

Από αυτή τη στιγμή πλέον μιλούσαν πιο ανοικτά υπέρ της υποψηφιότητας του Λεοντίου, παρά την επιμονή του ιδίου ότι δεν ήθελε να εκλεγεί Αρχιεπίσκοπος και να γίνει επίορκος ενώ στην Πάφο ιδρύθηκε Λεοντιακό Μέτωπο που εξέδωσε και ειδικό φυλλάδιο-προκήρυξη υπέρ του Λεοντίου.

Με την προκήρυξη τονίζονταν οι αγώνες του Λεοντίου υπέρ της Κύπρου και ιδιαίτερα το γεγονός ότι ήταν Κύπριος.

Επίσης εκφραζόταν τη βεβαιότητα ότι ο Λεόντιος δεν θα παράβαινε τους κανόνες της Εκκλησίας και ότι αν εκλεγόταν θα δεχόταν τελικά την εκλογή γιατί "φωνή λαού" αποτελούσε " φωνή Κυρίου".

Αναφερόταν στην προκήρυξη:

"Ελληνικέ λαέ της Πάφου,

Σε λίγες μέρες θα κληθούμε να ψηφίσουμε τον Αρχιεπίσκοπον και Εθνάρχην μας και πρέπει από τώρα να έχουμε υπ' όψιν μας ότι ο Λεόντιος εστάθη ακλόνητος επί **16** χρόνια μόνος για να άρχει στην Κύπρον επί των εθνικών επάλεξων του εθνικού μας αγώνα.

Ο,τι ο Λεόντιος εστάθη βράχος απέραστος μπροστά στις ξένες επεμβάσεις στα εκκλησιαστικά

μας ζητήματα.

Ο,τι τέλος στο πρόσωπο του Λεόντιου βλέπουμε τον αγωνιστή Εθνάρχη που θα συνενώσει κάτω από τη φωτεινή ηγεσία του όλο το λαό της Κύπρου στους νέους ειρηνικούς αγώνες για την εθνική μας αποκατάσταση.

Ελληνικό λαό της Πάφου,

Ο Λεόντιος μας είναι θρέμμα και γέννημα της Πάφου και παφίτης Δεσπότης, που δεν είναι από εκείνους που θα παραβεί τους ιερούς κόνες της Εκκλησίας του Αγίου Βαρνάβα, που αγωνίστηκε με όλη την ψυχή του για να μας την κρατήσει αμόλυτον επί 16 χρόνια.

Δεν είναι ο Λεόντιος εκείνος που θα παραβεί τους κανόνες της Αγίας Εκκλησίας μας, που απαγορεύουν ρητά να αρνηθεί ένας Ιεράρχης την εκλογήν του σαν Αρχιεπίσκοπου μια και αυτή δίνεται με την επιφοίτηση του Αγίου Πενύματος.

Ο Παφίτης Δεσπότης δεν θα τολμήσει να απαντήσει όχι στη φωνή του λαού γιατί φωνή λαού φωνή Κυρίου.

Ελληνικό λαό της Πάφου,

"Εμείς οι Παφίτες θα απαντήσουμε με μεγαλύτερα ΟΧΙ και θα ψηφίσουμε εκείνον που θέλουμε ολόκληρος ο λαός.

Εμείς οι Παφίτες θα στείλουμε το καμάρι της Εκκλησίας μας στον Αρχιεπισκοπικό θρόνο της Κύπρου, τον Λεόντιο".

Στις εφημερίδες που επηρέαζε η Αριστερά και η Παράταξη Εθνικής Συνεργασίας εξυμνείτο καθημερινά ο Λεόντιος και οι αγώνες του και ιδιαίτερα το γεγονός ότι ήταν Κύπριος.

Το σύνθημα "παπούτσι από τον τόπο σου κι ως είν' και μπαλλωμένο" κυριαρχούσε και έπιανε τόπο.

Μερικά από τα συνθήματα ήσαν:

- Ο λαός δεν θα αγοράσει αρνί στο σακκί, θέλουμε Αρχιεπίσκοπον εθνικόν, μαχητήν και ικανόν πηδαλιούχον του εκκλησιαστικού. Ο τόπος μας εγγυάται τέτοιον άνθρωπο.

- Εις όλων τα χείλη ανεβαίνει η σοφή Κυπριακή

παροιμία "παπούτσι από τον τόπο σου".

- Απορρίπτεται η εισαγωγή Αρχιεπισκόπου, φωνή λαού, φωνή κυρίου. Ο λαός επειμένει εις την εκλογήν του Λεοντίου.

- Ένας εξαίρετος εκκλησιαστικός ρήτωρ, γνήσιος γόνος του τόπου μας τους ήταν ανεπιθύμητος. Βάλθηκαν να τον καταπολεμήσουν σε όλα τα όπλα, χανενός άγνωστου, χάριν ξένου ακαθαρίστου ηλικίας και αμφιβόλου αξίας.

Στα συνθήματα αυτά της Αριστερής παράταξης απαντούσε η Δεξιά (Εθνικόφρων Παράταξη) με τα εξής:

- Μη ρίπτετε τα άγια της κυσί.

- Πατρίδα, θρησκεία, οικογένεια.

- Ο Άγιος Πάφου δεν μπορεί να γίνει επίορκος. Ο όρκος με τα θυμίαμα δεν είναι εύκολο πράγμα για να παριφρονηθεί. Ο Άγιος Πάφου δήλωσε καθαρά πως δεν θα δεχθεί να γίνει Αρχιεπίσκοπος των Κομμουνιστών.

- Αυτοί που προτείνουν τον Άγιο Πάφου είναι σλαυογραικύλοι και ιρόσυλοι και θέλουν Αρχιεπίσκοπο μίσθαρνο της Μόσχας.

Ο Λεόντιος έγινε μάλιστα ποίημα, τραγούδι και ψαλμωδία και το τραγουδούσαν ή το έψαλλαν στις εκκλησιές ή στις συγκεντρώσεις οι οπαδοί του.

Ένα ποίημα στους στίχους "συ που σκοτώθεις για το φως" έλεγε σε παράφραση:

Σύ που στα χρόνια τα πικρά
μες τα πηκτά σκοτάδια
στάθηκες ήλιος φωτεινός
στον εθνικό μας δρόμο
γίνε και τώρα του εθνικού
του καραβιού μας φάρος

Εξάλλου ένας ιερωμένος σε ύμνο του που ψαλλόταν σε ήχον Πλάγιον Πρώτο έγραψε για το Λεόντιο:

Των λαμπρών αγώνων σου
τα εξαίρετα τρόπαια
των θεολόγων τα πλήθη
τα φύλα κατεπλάγησαν

σεβασμιώτατε Εθνάρχα
Λεόντιε τροπαιούχε